

ชื่อวิทยานิพนธ์ การศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ และขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรม
อัญมณีและเครื่องประดับของประเทศไทย และประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน
ผู้วิจัย นายสมศักดิ์ สัจจรังสิตสกุล **ปริญญา** เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.อ้อทิพย์ ราชภูร์นิยม (2) รองศาสตราจารย์ศิริพร สัจจานันท์
ปีการศึกษา 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏในอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของประเทศไทย เปรียบเทียบกับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความได้เปรียบเชิงแข่งขันของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของประเทศไทย (3) หาแนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของประเทศไทยให้สามารถแข่งขันในเวทีการค้าโลกได้

การศึกษาในครั้งนี้ ได้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิของตัวเลขสถิติการค้าอัญมณีและเครื่องประดับ ของประเทศไทยและประเทศคู่แข่งที่สำคัญคือประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ในตลาดส่งออกหลัก 3 ตลาด ได้แก่ (1) ตลาดสหรัฐอเมริกา (2) ตลาดญี่ปุ่น (3) ตลาดสหราชอาณาจักร โดยกำหนดขอบเขตระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาระหว่างปี พ.ศ.2544 ถึง พ.ศ.2550 กลุ่มตัวอย่างของสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ (1) พลอยเนื้อแข็งที่เจียรไนแล้ว (2) เครื่องประดับเงิน (3) เครื่องประดับทองคำ เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบใช้แนวคิดของค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA) ส่วนการวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อความได้เปรียบเชิงแข่งขันใช้กรอบแนวคิด Diamond Model ของ ไมเคิล.อี.พอร์เตอร์

ผลการศึกษาพบว่า (1) ค่า RCA เฉลี่ยในสินค้าพลอยเนื้อแข็งที่เจียรไนแล้ว ของประเทศไทยในตลาดสหรัฐอเมริกามีค่า 28.07 ตลาดญี่ปุ่นมีค่า 17.42 ตลาดสหราชอาณาจักรมีค่า 24.11 ส่วนประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ในตลาดสหรัฐอเมริกามีค่า 0.01 ตลาดญี่ปุ่นมีค่า 0.08 และตลาดสหราชอาณาจักรมีค่า 0.03 ค่า RCA เฉลี่ย ในสินค้าเครื่องประดับเงินของประเทศไทย ในตลาดสหรัฐอเมริกามีค่า 21.82 ตลาดญี่ปุ่นมีค่า 4.59 ตลาดสหราชอาณาจักรมีค่า 64.60 ส่วนประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ในตลาดสหรัฐอเมริกามีค่า 1.88 ตลาดญี่ปุ่นมีค่า 0.34 และตลาดสหราชอาณาจักรมีค่า 1.42 ค่า RCA เฉลี่ย ในสินค้าเครื่องประดับทองคำของประเทศไทย ในตลาดสหรัฐอเมริกามีค่า 7.95 ตลาดญี่ปุ่นมีค่า 1.87 ตลาดสหราชอาณาจักรมีค่า 8.04 ส่วนประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ในตลาดสหรัฐอเมริกามีค่า 0.68 ตลาดญี่ปุ่นมีค่า 0.17 และตลาดสหราชอาณาจักรมีค่า 0.9 ดังนั้นประเทศไทยจึงมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบเหนือกว่าประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนในทุกตัวสินค้าและทุกตลาดที่ได้ศึกษา (2) ปัจจัยที่มีผลต่อความได้เปรียบเชิงแข่งขันของสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับของไทยคือ ช่างฝีมือชาวไทยมีความละเอียดและประณีต และมีเทคนิคในการเผาพลอยให้มีสีสันสวยงาม (3) แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของประเทศไทย ให้สามารถแข่งขันในเวทีการค้าโลกได้นั้นควรพัฒนาคุณภาพของแรงงานอย่างต่อเนื่อง ยกกระตือรือร้นเทคโนโลยีให้ทันสมัย ตลอดจนควรสร้างตราสัญลักษณ์เป็นของตนเอง และขยายตลาดส่งออกไปยังประเทศมากขึ้น

คำสำคัญ ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ ขีดความสามารถในการแข่งขัน

Thesis title: A Study on the Comparative Advantage and Competitiveness of Gem and Jewelry Industry of Thailand and the People's Republic of China

Researcher: Mr. Somsak Sajjarangsitsakul; **Degree:** Master of Economics;

Thesis advisors: (1) Dr. Aotip Ratniyom, Associate Professor; (2) Siriporn Sajjanand, Associate Professor; **Academic year:** 2007

ABSTRACT

This research was aims to (1) study the comparative advantage of Thailand's gem and jewelry industry compared with the People's Republic of China, (2) study factors affecting the competitive advantage of Thailand's gem and jewelry industry, and (3) find out approaches to develop Thailand's gem and jewelry industry to compete with the world markets.

This study used the secondary data on gem and jewelry trades of Thailand and major competitors, which were China, in the three main markets, namely, (1) the U.S., (2) Japan, and (3) the U.K. The study period was between the years 2001–2007. The samples of gem and jewelry were (1) facet cut precious stone, (2) silver jewelry, and (3) gold jewelry. In terms of the analysis on the comparative advantage, the tool was the RCA. The Diamond Model of Michael E. Porter was applied for analyzing the factors affecting the competitive advantage.

It was found from the study that (1) the averages RCA of Thailand's facet cut precious stone in the U.S., Japan and the U.K. were 28.07, 17.42 and 24.11, respectively, while those of China were 0.01, 0.08 and 0.03, respectively. The averages RCA of Thailand's silver jewelry in the U.S., Japan and the U.K. were 21.82, 4.59 and 64.60, respectively, while those of China were 1.88, 0.34 and 1.42, respectively. The averages RCA of Thailand's gold jewelry in the U.S., Japan and the U.K. were 7.95, 1.87 and 8.04, respectively, while those of China were 0.68, 0.17 and 0.9, respectively. Therefore, Thailand had higher comparative advantage than that of China in all products and in all markets studied. (2) The factors affecting the competitive advantage of Thailand's gem and jewelry products were that Thai craftsmen were delicate and elaborate and had special heat treatment resulting colorful stones. (3) In term of the approaches to develop Thailand's gem and jewelry industry to compete with the world markets, the labor quality should be developed on a consistent basis, technologies should be upgraded including Thailand's brand should be built and the industry should be expanded to foreign markets.

Keywords: Comparative advantage, Competitive capacity